

BACHELOR OF ARTS (CBCS - 2018 COURSE)
S. Y. B. A. Sem-IV : WINTER- 2022
SUBJECT : GEOGRAPHY (G2)-II

Day : Saturday
Date : 17-12-2022

W-18251-2022

Time : 02:00 PM-05:00 PM
Max. Marks : 60

N.B.:

- 1) All questions are **COMPULSORY**.
- 2) Figures to the right indicate **FULL** marks.
- 3) Draw neat and labelled diagram **WHEREVER** necessary.
- 4) Use of map stencil is **ALLOWED**.

Q.1 Explain with examples how physical factors affect the distribution of population. **(12)**

OR

Write on information about the united Nations world population policy.

Q.2 Answer **ANY TWO** of the following: **(12)**

- a) Explain that the distribution of population is often affected by migration
- b) Write about different stages of Demographic Transition Theory.
- c) Describe the measurement of mortality.

Q.3 Answer **ANY TWO** of the following: **(12)**

- a) Explain the Malthus Population Theory
- b) Write a critics of the Demographic Transition Theory
- c) Explain the population policy of India.

Q.4 Answer **ANY THREE** of the following: **(12)**

- a) Explain the factors that affect fertility.
- b) Explain the economic causes for migration.
- c) Explain the over populations region in the world.
- e) Explain the adverse effect of population growth on agriculture.

Q.5 Write short notes on **ANY THREE** of the following: **(12)**

- a) Crude birth rate
- b) Types of migration according to distance
- c) Concept and definition of migration
- e) Population as a resource

* * * *

मराठी रूपांतर

सूचना:

- १) सर्व प्रश्न सोडविणे आवश्यक आहेत.
- २) उजवीकडील अंक प्रश्नांचे गुण दर्शवितात.
- ३) योग्य त्या ठिकाणी स्टेन्सिलसचा वापर करण्यास परवानगी आहे.
- ४) आवश्यक तेथे सुबक आकृती काढा.
- ५) संदर्भासाठी मूळ इंग्रजी प्रश्नपत्रिका पहावी.

प्र.१ भौगोलिक घटकांचा लोकसंख्येच्या वितरणावर कसा परिणाम होतो हे उदाहरणासह (१२) स्पष्ट करा.

किंवा

संयुक्त राष्ट्रांच्या जागतिक लोकसंख्या धोरणाविषयी माहिती लिहा.

प्र.२ खालीलपैकी कोणतेही दोन प्रश्न सोडवा. (१२)

- अ) लोकसंख्येच्या वितरणावर स्थलांतरणामुळे होणारा परिणाम समजावून सांगा.
- ब) लोकसंख्या संक्रमणाचे विविध टप्पे लिहा.
- क) मृत्युदर मोजमापाचे वर्णन करा.

प्र.३ खालीलपैकी कोणतेही दोन प्रश्न सोडवा. (१२)

- अ) माल्थसचा लोकसंख्या सिध्दांत स्पष्ट करा.
- ब) लोकसंख्या संक्रमण सिध्दांतावर टीकात्मक परिक्षण करा.
- क) भारताचे लोकसंख्या धोरण स्पष्ट करा.

प्र.४ खालीलपैकी कोणतेही तीन प्रश्न सोडवा. (१२)

- अ) प्रजनन क्षमतेवर परिणाम करणारे घटक थोडक्यात स्पष्ट करा.
- ब) स्थलांतराची आर्थिक कारणे स्पष्ट करा.
- क) जगातील जास्त लोकसंख्या असणारा प्रदेश स्पष्ट करा.
- ड) लोकसंख्या वाढीचा कृषीवरती होणारा प्रतिकूल परिणाम स्पष्ट करा.

प्र.५ खालीलपैकी कोणत्याही तीनवर टीपा लिहा. (१२)

- अ) ढोबळ जन्मदर
- ब) अंतरानुसार स्थलांतराचे प्रकार
- क) स्थलांतराची संकल्पना व व्याख्या
- ड) लोकसंख्या एक संसाधन

* * *